

Kié legyen a Toldi?

Közmeghallgatás a költségvetésről

Az államháztartás költségvetéséről szóló törvényjavaslat alapján, az önkormányzatok mostanában dolgozzák ki saját költségvetésük koncepcióját a '94-es esztendőre. Nagykőrösön a napokban készült el a város gazdálkodásának ez az előzetes dokumentuma, melynek tartalmát — elsőként — lakossági fórumon ismertette Kiss János polgármester.

A települések állami támogatása és az átengedett bevételek összege ugyanazon feltételek szerint alakul, mint az államháztartás egészében. Ez azt jelenti, hogy nincs mód úgynevezett automatikus növekményekkel kalkulálni, sem a dologi, sem pedig a bérleti irányszabályok esetében. Lényegében csak arra nyílik lehetőség, hogy a '93 évi előirányzatot a törvényekben meghatározott legfontosabb kötelezettségek teljesítése érdekében növekedjék.

Nagykőrösön az átengedett bevételek döntő részét a személyi jövedelemadó teljes összegének 30 százaléka, vagyis 75 millió forint képezi. Ehhez jön még 33 millió kiegészítés. Várhatóan az idejéhez hasonló szinten alakul a gépjárműadóból származó bevétel — 6 millió forint — és mintegy 70 százalékkal növekszik a tervek szerint a helyi adókból befolyó összeg. A tájékoztató kedvéért érdemes szemügyre venni az államtól a város kasszájába befolyó pénzeket is. A település üzemeltetése címén, tehát igazgatási célokra, kommunális létesítmények fenntartására 97 millió, lakásgazdálkodásra 17,3 millió, sportfeladatokra 1,3 millió, közművelődési célokra, 6,4 millió, szoci-

álpolitikai feladatokra pedig 69,3 millió forint hozzájárulásra számít a város. A különböző szociális, oktatási intézményeknél az ellátásban, illetve oktatásban részt vevők létszáma alapján összesen 318 millió forintra tartanak igényt. Ez közel 15 millióval kevesebb mint az idénre tervezett összeg, amelynek oka az, hogy a gimnázium az év közepétől a református egyház tulajdonába került. A zeneiskolában, a foglalkozásos gyermekek iskolájában, a szakmunkásképzőben nőtt a létszám, ugyanígy a szociális ellátásnál is emelkedik a támogatási normatíva, hasonlóképpen az óvodákban is több gyerekről kell gondoskodni az idei év őszétől.

Az önkormányzat kiadásait ma még nemigen lehetőséges elfogadható pontossággal számszerűsíteni. Az intézmények működésének finanszírozásán túl számos olyan fejlesztés, beruházás elkezdődött, amelyeknek költségei, illetve a később elfogadásra kerülő állami költségvetés tartalma befolyásolják majd a városi pénzügyek alakulását. Biztosan csak azt tudjuk — derült ki a tájékoztatóból — hogy az önkormányzat a jövőben is intézményei ellátását, működésük biztosítá-

sát tekinti legfontosabb feladatának. A legnagyobb beruházás, a kórház építése, valamint a közalkalmazotti bérek tervezett fejlesztése igen takarékos gazdálkodást követel. A tizenegy intézmény kiadását a normatív támogatás 100 százalékában állapítják meg, de az első félévben csak 99 százalékot utalnak ki, az 1 százalékból tartalékokat képeznek. Ezt a megosztást, illetve a költségek alakulását az év közepén vizsgálják felül. Másik fontos határozata a most elfogadott koncepciónak az, hogy megteremtik a '92 évi 33. törvény szerinti illetményrendszernek a pénzügyi fedezetét. A fejlesztési kiadások sorrendjében első helyen a Fáskert utcai kórház építése áll. Ezzel párhuzamosan a Rákóczi-iskola tornatermének, a gázátadó álmórnak, a Toldi-iskola kazánházának, az iszaplerakó telepnek az építése és végül az önerős útpáták finanszírozása szerepel a város legfontosabb feladatai között.

A költségvetési tervezetet a képviselők jóváhagyták, de nem volt kifogásuk ellene a közmeghallgatás más résztvevőinek sem. Vita nélkül elfogadták a kórházi rekonstrukcióról szóló tájékoztatót is, amely voltaképpen szervesen kapcsolódott a városi költségvetéshez. A két témát összefüggéseiben látva alighanem mindenki előtt világos, hogy döntően a kórház építése határozza

meg a város pénzügyeit az elkövetkező esztendőben. Miután pedig az nem kérdés Kőrösön, kell-e kórház vagy sem, annak lehetőségét szükséges vizsgálni, hol lehet a kiadásokat csökkenteni. Deák György képviselő szerint oly módon, ha a város lemond olyan intézményéről, amelynek fenntartása országos vagy megyei rendszerbe is beilleszthető. Ilyen a Toldi-iskola, amely méretével, országos érdekeltégű képzésével meghaladja az önkormányzat kompetenciáját. Nem lehet feladata, hogy az ott folyó munkát felügyelje, befolyásolja. Ugyanakkor az állami hozzájárulás és működésének tényleges költsége közötti több millió forintot a városnak kell előteremnie. Szükséges tehát — folytatja a képviselő — megvizsgálni, miként lehetne az intézményt a városnál magasabb szervezeti rendszerbe áttenni. Főként gazdasági, szakmai megfontolásból hasonló véleményen voltak az iskola jelenlévő képviselői, de elhangzottak ellenérvek a Toldi önkormányzati tulajdonban maradása mellett is. E kérdésben természetesen a képviselő-testület hozhat döntést, amelyre, feltehetően rövidesen sor kerül. A november 4-i testületi ülésen vélhetően tovább folytatódik a vita a Toldi sorsáról, maradjon-e továbbra is a város hatáskörében, vagy felajánlják a megyének.

M. J.

Háromnyelvű térkép Tökölről

Fejlesztés előtt az egészségügy

Befejeződtek Tökölön a Fő utca aszfaltozási munkálatai, ám ezzel a községi beruházásoknak csupán egyik szakasza zárult le.

Várhatóan év végéig elkészül az az útszakasz is, amely Szigethalommal köti össze a települést — tudtuk meg Hoffman Pál polgármestertől. Folytatódik tehát a több mint negyvenmillió forintos beruházás.

A helyi önkormányzati testület az általános rendezési terv felülvizsgálatát rendelte el a közelmúltban. A vizsgálatok már lezajlottak, ezt a jelenlegi helyzet felvázolása követi, majd olyan fórumok megszervezése, ahol kiegészülhet a program: mit, hogyan lehetne megváltoztatni, módosítani a község, a lakosság érdekében.

Elkészült Tököl térképe is, amely három nyelven — magyarul, németül és horvátul — segíti a tájékozódást. A belterületet, az üdülőrészt is részletesen ábrázolja a térkép, valamint azt, miképpen közelít-

hető meg a település. A hatvanháromezer forintos munkát a reklámokból befolyt összegekből, és a nemzeti, etnikai kisebbségek pályázatán nyert pénzekből fedezte az önkormányzat.

Egészségügyi fejlesztésekre is lehetőség nyílik Tökölről. A szigetszentmiklósi és a tököli önkormányzat között jelenleg is tart egy egészségügyi intézmény tulajdonjogi átadása. A tököliek három cserelakást biztosítanak az átadásal kapcsolatos költségek fejében.

Az egészségügyi intézmény Tökölről található, s egykoron állami tulajdon volt. Szigetszentmiklós — mint a körzet központja — az intézmény kezelőjeként rendezte az ügyeket. Így volt ez az önkormányzatok megalakítását követően is, az intézmény céljának megfelelően működött. Ha a tököliek megkapják az épületet, tovább bővíthetik az egészségügyi ellátást a községben.

(sz. i.)

Budakeszi egyenrangúságra törekszik

Budakeszi a főváros nyugati kapuja. A főváros közelsége viszonylag jó helyzetet teremt a tizenkétezer lelket számláló község számára — mondta Szemereczki Zoltán polgármester. — A főváros árnyékában élni azonban negatívumokkal is jár.

Mivel függőségi viszonyban vannak, igyekeznek a kezdetektől valamiféle megállapodásra törekedni a fővárossal, lehetőség szerint egyenrangú félként. Így oldják meg a közeljövőben a falu vízszükségletének biztosítását is. A plusz napi ezeröttszáz köbméter víz fejében megépítenek a Púp-hegyen egy víztározót. Hasonló tárgyalásokra törek-szenek a község közlekedésével kapcsolatban is. Budakeszi megoldhatná a második kerületi Széna tér zsúfoltsági gondját, így aztán a község vezetői felajánlották egy Volánbusz pályaudvar építését a faluban.

Két éve kikérte a vízvezeték és csatornahálózati (a faluban hetvenszázalékos az ellátottság) vagonát a község, tehát függetlenné váltak a Fővárosi Vízművektől és Csatorná-

zasi Művektől. A szennyvíztisztítót gyakorlatilag idén júliustól a község üzemelteti. Most folyik a bővítése angol liszensz alapján ennek a korszerű rendszernek, hamarosan megkezdik a próbüzemelését. A melléktermék a mezőgazdaságban is hasznosítható granulátum lesz.

Hasonló a helyzet a gázszolgáltatás (az ellátottság nyolcvan- kilencven százalékos) terén is. A környező településekhez viszonyítva jól áll a község telefonügyben is. Most kaptak egy újabb konténer, így hatvan-hetven százalékos lehet a falu telefonnal való ellátottsága.

Budakeszi régebben — még a kitelepítés előtt — német ajkú község volt. Az itt maradtok és a visszaköltözők ma is őrzik a hagyományokat. A kitelepített budakesziek segítségével testvérvárosi kapcsolat létesült Neckarsulm városával. Épp a hét végén látogat ki a Prohászka Ottokár Katolikus Gimnázium közössége az Albert Schweitzer gimnázium meghívására.

Árpási Mária

Tizenkilenc évesen tbc-s

Elhanyagolják a tüdőszűrést

Az utóbbi időben egyre gyakoribbak azok az aggasztó jelek, amelyek azt bizonyítják, hogy évtizedek után újra emelkedik a tbc-sek száma. Rajkai Katalintól, a Toldy Kórház rendelőintézete tüdőgondozójának főorvosától megtudtuk, a statisztikák tanúsága szerint nemcsak országosan, Pest megyében is észlelhető ez a tendencia.

Viszont Cegléden szerencsére — a tavalyihoz képest — nem rosszabbodott a kép. Ám riasztó a kórfomák súlyossága. Hiszen az 1992-ben felfedezett huszonnyolc új beteg közül csupán kettő nem volt fertőző. A tapasztalatok azt mutatják, hogy nem mindig azok betegszenek meg, akik nehezebb szociális körülmények között élnek. Elkésérítő az, hogy az intézetnek immár tizenkilenc éves páciense is van.

A tüdőgondozó ellátási területéhez tartozó tizenegy településen ugyancsak növekedett a tbc-sek száma. Az egészségügyi intézmény komoly erőfeszítéseket tett azért, hogy a polgárokat figyelmeztesse a megelőzés és az együttműködés fontosságára. Ennek ellenére — s ez Cegléden sincs másképp — a tizenkilenc és hetven év közötti lakosság mintegy hetven százaléka elhanyagolja a tüdőszűrést. Holott az utóbbi egy 1972-es kormányrendelet értelmében változatlanul évente kötelező. Tehát az afféle téves híresztelést, miszerint elég kétszázötvenkét megjelenni, és csak a negyven év fölötti személyeknek — el kell felejteni.

Igazán megnyugtató lenne, ha a cégek vezetői ragaszkodnának ahhoz — a MÁV-nál akad erre jó példa —, hogy egy-egy új dolgozó (a belépéskor), s valamennyi munkatárs évente egyszer jelenjen meg tüdőszűrésen. Ami ráadásul munkaidő után megoldható. Ugyanis hetente kétszer délután is fogadják a polgárokat. A főorvosnő szerint igen sokan nem sejtik, hogy a tbc — amelyet fertőző betegségtől lehet elkapni — egy alattomos kór. Sokáig nem okoz tüneteket. Éppen ezért, ha valakinél a pa-

naszmentes időszakban derül ki, hogy kis kiterjedésű megbetegedése van, az illetőnek nem kell kórházban töltenie hónapokat. Egy-két hét kivizsgálás után otthon lehet, s amennyiben szedi a gyógyszerrel hamarabb meggyógyulhat. Természetesen jóval hosszadalmasabb — s nehezebb a kivizsgálás is —, hogyha később fedezik fel a tbc-t.

A tüdőszűrést márcsak azért sem szabad elhanyagolni — vélekedett a főorvosnő beszélgetésünkön —, mert fény derülhet a lappangó tüdőrákra. Amikor a beteg még rendszerint megoperálható és teljes lehet a felépülés. Ezenkívül az intézet munkatársai egy-egy szűrőskor egyéb megbetegedést is észrevehetnek. Például tüdőgyulladás, gerincferdeséget, szívmegegyesülést. Ugyanakkor az, aki elmondja bármilyen panaszát mindjárt orvoshoz kerülhet, s a szükséges ellátásban részesülhet.

A ceglédi tüdőgondozó orvosai, munkatársai kulturált környezetben végzik a teendőket — gyorsan, udvariasan sürgősségi mentesítéssel. Az intézet az egészségügyi alapítványtól — amelyet egykor a Dél-Pest Megyei ÁFÉSZ és a Budapest Bank hozott létre — egy modern légszűrővizsgáló készüléket nyert. Ám ahhoz, hogy az adatnyilvántartásukat korszerűsítsék — amit manuálisan oldanak meg — szükség lenne számítógépekre. Könnyebben követhetnék, hogy kik nem jelentek meg az elmúlt két évben tüdőszűrésen, valamint kik a betegséggel veszélyeztetettek. Sajnos, a közeljövőben vajmi kevés remény van a modernizálásra.

F. F.

Dunavarsányban a napokban befejezik a búza vetését az úgynevezett V2-es táblán, ahol a részarány-tulajdonosok földjei vannak. Képünkön Májor János csávázott vetőmaggal tölti fel a Lajta vetőgépet tartályait

Hancsovicski János felvétele